

Zasedání Odborné skupiny VVZPO pro regionální rozvoj

Datum: 01.12.2016

Poradu řídil: Jiří Vencel (NRZP ČR)

Přítomni: Vladislav Fryč (KÚ Středočeského kraje), Petra Fünfkirchlerová (KÚ Ústeckého kraje), Monika Hanzelyová (KÚ Jihočeského kraje), Václav Krása (NRZP ČR), Lenka Krhutová (Ostravská univerzita), Edita Moučková (KÚ Pardubického kraje), Petra Nováková (ÚV), Michal Potocký (KÚ Moravskoslezského kraje), Pavel Ptáčník (ÚV), Petra Šindelářová Svatošová (KÚ Karlovarského kraje), Eva Šišková (KÚ Jihočeského kraje), Jan Uherka (KÚ Zlínského kraje), Zbyněk Vočka (KÚ Olomouckého kraje)

Program jednání:

1. Podpora neformální péče a pečujících osob v jednotlivých krajích;
2. Předpokládané dopady novely zákona o sociálních službách na financování a rozvoj sítě sociálních služeb v krajích;
3. Aktuální stav krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v jednotlivých krajích;
4. Realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením po krajských volbách;
5. Možnosti podpory vzdělávacích programů pro lidi se zdravotním postižením v krajích;
6. Mapování bezbariérovosti staveb.

Jiří Vencel poděkoval za zaslání podkladů, které dodaly téměř všechny kraje. Zároveň uvedl, že se obnoví jednání s hl. městem Prahou o návrhu na jmenování člena skupiny.

1) Podpora neformální péče a pečujících osob v jednotlivých krajích

Členové a členky skupiny seznámili přítomné s formami podpory neformální péče a pečujících osob, které realizuje jejich kraj.

Petra Fünfkirchlerová uvedla, že Ústecký kraj nepodporuje konkrétní neformální pečovatele z důvodu ochrany osobních údajů. Metodická podpora je však realizována. Václav Krása reagoval, že by bylo možné podporovat neformální pečovatele formou grantu.

Petra Šindelářová Svatošová sdělila, že Karlovarský kraj provádí podporu formou osvěty, například byla realizována konference pro pečující osoby.

Edita Moučková informovala, že Pardubický kraj plánuje během příštího roku uspořádat konference či semináře ve spolupráci s NRZP. Dále podporuje terénní služby tak, aby byly poskytovány i o víkend. V rámci projektu Přátelská nemocnice je plánováno vytvoření prostor k vedení nerušených rozhovorů, tzv. hovoren v nemocnicích, řešena bude také v rámci tohoto projektu terapeutická podpora.

Zbyněk Vočka uvedl, že v Olomouckém kraji byl nad rámec podpory sociálních služeb vypracován projekt, jehož jednou z aktivit je i podpora pečujících rodin. Tato podpora se zaměřuje na odpočinek, vzdělávání a sdílení zkušeností pečujících osob.

Lenka Krhutová sdělila, že je toto téma v poslední době často řešeno napříč celou ČR, pořádá se řada konferencí.

Monika Hanzelyová seznámila přítomné se situací v Jihočeském kraji. Kraj podporuje terénní služby, řešeno je také propojení sociální a zdravotní oblastí, byla navázána spolupráce rané péče s neonatologickým oddělením ohledně informování rodičů s dětmi se zdravotním postižením. Kraj poskytuje záštity konferencím a dalším vzdělávacím akcím a finančně přispívá na jejich konání. Poskytovány jsou individuální dotace pro jednotlivé pečující osoby, v této souvislosti se uvažuje, zda tuto oblast zahrnout do dotačního titulu. Kraj také vypisuje dotační program „Podpora služeb nedefinovaných v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách“ s alokací 4,5 mil. Kč.

Vladislav Fryč uvedl, že Středočeský kraj chce podpořit stávající síť sociálních služeb do roku 2019. Kraj nabízí obcím podporu formou konzultací, o což je však malý zájem ze strany obcí. Krajem je také spravován humanitární fond pro organizace, často je z něj podporována raná péče. Dále reagoval, že podpora neformální péče i stanovování sítě sociálních služeb by mělo být řešeno na úrovni státu, nikoli územně samosprávných celků. V rámci odlehčovacích služeb se uvažuje o zřízení systému pobytové odlehčovací služby tak, aby byl garantován určitý počet lůžek s předpokladem, že nebudou obsazeny všechny dny v roce. Jiří Vencel velmi přivítal tuto aktivitu, protože k rušení odlehčovacích zařízení kvůli neobsazenosti během celého roku dochází napříč kraji.

Jan Uherka představil situaci ve Zlínském kraji. Potřeby podpory neformální péče byly vydefinovány ve spolupráci s obcemi, stejně tak je i síť sociálních služeb vytvářena ve spolupráci s obcemi. Kraj se dále věnuje v oblasti neformální péče osvětě, např. se uskutečnil celodenní seminář s tématem tíže péče. Kraj také spravuje sociální fond. Na finanční nedostupnost odlehčovací péče ukazuje i počet obsazenosti lůžek v nemocnicích, který stoupl po zrušení poplatku za pobyt v nemocnici.

Michal Potocký informoval, že Moravskoslezský kraj realizuje projekt „Podporujeme hrdinství, které není vidět“, jehož cílem je informovat, vzdělat a podpořit neformální pečovatele tak, aby znali možnosti efektivního řešení své nepříznivé sociální situace v návaznosti na možnou podporu ze strany sociálních služeb.

Václav Krása uvedl, že NRZP považuje podporu neformální za klíčové téma. V novele zákona o sociálních službách tato oblast není dobře řešena. Přijetí návrhu této novely by v důsledku znamenalo, že by si uživatelé nemohli zvolit poskytovatele osobní asistence. Rada poskytovatelů sociálních služeb by se navíc mohla redefinovat na poskytovatele osobní asistence kvůli využití finančního příspěvku. NRZP navrhla, aby byl zaveden 5. stupeň závislosti, MPSV tuto připomínku však neakceptovalo. V současné době je novela zákona o sociálních službách projednávána Legislativní radou vlády ČR, která má také řadu zásadních připomínek.

2) Předpokládané dopady novely zákona o sociálních službách na financování a rozvoj sítě sociálních služeb v krajích

Jiří Vencel na úvod otevřel toto téma konstatováním že, pokud by bylo zavedeno financování osobní asistence tak, jak navrhuje novela zákona, náklady na financování sociálních služeb by se zvýšily. Není však jisté, zda by byl navýšen i rozpočet na tuto oblast.

Zbyněk Vočka uvedl, že Olomoucký kraj uplatnil připomínku s návrhem na vyřazení některých navrhovaných změn v zákoně, a to změny typologie sociálních služeb, povinnosti přeregistrace poskytovatelů sociálních služeb, zařazení paliativní péče mezi sociální služby. Ač MPSV před dokončením novely zákona avizovalo, že novela bude obsahovat menší počet druhů služeb a zjednodušení systému, není tomu tak. Nejsou definována kritéria přiznávání dotace

na financování osobní asistence, dalším problémem je, že by se jednalo o nárokovou službu, na kterou by však nebyly zajištěny finanční prostředky.

Vladislav Fryč dodal, že Středočeský kraj uplatnil zásadní připomínku, že žádá stažení celé novely zákona a její přepracování. Pokud vznikne systém financování osobní asistence tak, jak ho novela zákona navrhuje, muselo by dojít v případě Středočeského kraje k navýšení financování sociálních služeb o 430 mil. Kč. Středočeský kraj nesouhlasí ani s přesunem služeb sociálně-právní ochrany dětí mezi sociální služby. Soutěžení poskytovatelů sociálních služeb by v případě Středočeského kraje, kde působí 650 poskytovatelů sociálních služeb, trvalo 1 rok. Pro toto soutěžení nejsou v tuto chvíli ani stanovena kritéria. Další připomínkou k novele zákona o sociálních službách bylo, nezahrnovat paliativní péči mezi sociální služby. Poskytovatelé sociálních služeb, se kterými Středočeský kraj novelu zákona diskutoval, s připomínkami souhlasili.

Václav Krása reagoval, že pro řešení situace lidí, kteří potřebují celodenní asistenci, navrhla NRZP, aby byl zaveden 5. stupeň závislosti. Sociálně-právní ochrana dětí je vynucovací systém státu, kdežto sociální služby jsou nabídka, jejich poskytování se uzavírá na základě smlouvy. Na základě této zásadní odlišnosti by proto měly být tyto dva systémy řešeny zvlášť v samostatných právních předpisech.

3) Aktuální stav krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v jednotlivých krajích

Jiří Vencel shrnul aktuální stav krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „KPVP“) ve všech krajích. V Praze je KPVP připraven ke schválení. V případě Středočeského kraje je prodleva mezi skončeným a novým plánem, který není připraven. V kraji Vysočina nikdy nebyl návrh KPVP finalizován. V Jihočeském kraji je nyní platný akční plán na jeden rok s tím, že se bude připravovat další plán na delší období. V Libereckém, Královohradeckém a Jihomoravském kraji končí KPVP v letošním roce. V Libereckém kraji je hotový celkový návrh, který by měl být v dohledné době předložen radě kraje. V ostatních dvou krajích přípravy nezačaly. V ostatních krajích jsou KPVP schváleny, monitorování plnění plánu však ne vždy probíhá.

Jan Uherka uvedl, že Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo 20. září 2016 KPVP na období 2017 až 2020. Součástí dokumentu je i vyhodnocení minulého KPVP. Jeho plnění bude monitorováno jednou ročně. KPVP je kompromisem mezi možnostmi kraje a potřebami lidí se zdravotním postižením. Každý KPVP by měl navazovat na Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením i na státní politiku v této oblasti. Dále Jan Uherka sdělil podrobnosti k pozici koordinátora problematiky osob se zdravotním postižením, který je zařazen v kanceláři hejtmána.

Jiří Vencel dodal, že v Libereckém kraji bude také zavedena pozice koordinátora problematiky osob se zdravotním postižením. Václav Krása reagoval, že NRZP bude prosazovat zavedení pozice tohoto koordinátora ve všech krajích. Dále se bude NRZP snažit, aby ve všech krajích vznikla komise rady kraje pro problematiku lidí se zdravotním postižením.

4) Realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením po krajských volbách

V diskusi k tomuto bodu zástupci a zástupkyně krajů uvedli, k jakým změnám došlo především v obsazení rady kraje.

5) Možnosti podpory vzdělávacích programů pro lidi se zdravotním postižením v krajích

Jiří Vencel uvedl, že je třeba podporovat finančně i vzdělávací aktivity. Ve většině krajů však žádný takový grantový program neexistuje. Informovanost lidí se zdravotním postižením je obecně malá. Osvětu je třeba šířit především tak, aby byli lidé schopni se domáhat svých práv a aby věděli, co všechno diskriminace je i není.

Jan Uherka uvedl, že přes sociální fond Zlínského kraje se realizuje mnoho aktivit vzdělávacího charakteru. Kancelář hejtmána organizuje či zaštiťuje také řadu akcí.

Lenka Krhutová sdělila, že v zaslaných odpovědích téma vzdělávacích programů pro lidi se zdravotním postižením splývá se školením o problematice lidí se zdravotním postižením. Zbyněk Vočka reagoval, že není v kompetenci krajů přímo vzdělávat, ale je možné tyto aktivity financovat z dotačních programů kraje.

Vladislav Fryč informoval, že pokud Středočeský kraj uspořádal akce vzdělávacího charakteru, nesetkaly se s velkou účastí. V minulých letech existoval grantový program se zaměřením na vzdělávání, využíván však nebyl.

Monika Hanzelyová sdělila, že Jihočeský kraj realizoval seminář o právech pacientů, informace jsou k dohledání na internetových stránkách krajského úřadu.

Michal Potocký uvedl, že Moravskoslezský kraj spravuje dotační titul na vzdělávání lidí se zdravotním postižením. Podpořen byl například projekt zaměřený na vzdělávání lidí s mentálním postižením nebo školení na hodnocení kvality sociálních služeb. Kraj také realizuje besedy na školách s lidmi se zdravotním postižením.

6) Mapování bezbariérovosti staveb

Jan Uherka uvedl, že jednotlivé odbory Krajského úřadu Zlínského kraje hodnotily, jaký je stav budov ve správě kraje. Není však ustanovena metodika posuzování bezbariérovosti staveb, kterou by mělo vypracovat MMR.

Zbyněk Vočka informoval, že Olomoucký kraj má zpracovanou vlastní metodiku, která využila podklady organizací zabývajících se tímto tématem. Začala se mapovat zdravotnická zařízení, což se však ukázalo jako problematické vzhledem k velkému množství těchto zařízení. Kraj v současné době plánuje zapojit to tohoto průzkumu vysoké školy. Metodika vypracovaná a schválená na národní úrovni by byla potřebná.

Jiří Vencel shrnul, že je třeba posuzování sjednotit a že by bylo třeba zřídit i centrální úložiště dat o bezbariérovosti budov a staveb.

Lenka Krhutová reagovala, že by bylo nutné zajistit také aktualizaci těchto dat. Zbyněk Vočka v reakci uvedl, že bylo by možné uložit jako povinnost dokládat tato data a zasílat je do databáze, například poskytovatelům sociálních služeb, kteří se registrují.

V Praze dne 01.12.2016

Zapsala: Petra Nováková
tajemnice VVZPO

Schválil: Jiří Vencel
předseda Odborné skupiny